

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Šance pro Šluknovský výběžek

Klíčová aktivita č. 1

Vzdělávací modul FG - 01

Finanční gramotnost, ochrana spotřebitele

Autor: Mgr. Richard Veleta Ph.D.

Varnsdorf 2013

Projekt „Šance pro Šluknovský výběžek“
reg. č. CZ.1.07/3.1.00/37.0030

Realizátor: Vyšší odborná škola a Střední škola, Varnsdorf, příspěvková organizace

Partner: Střední lesnická škola a Střední odborná škola sociální, Šluknov, příspěvková organizace

OBSAH:

1. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO MODULU	3
1.1 PROFIL ABSOLVENTA.....	3
1.2 VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ	3
1.3 MOŽNOSTI UPLATNĚNÍ ZÍSKANÝCH ZNALOSTÍ A DOVEDNOSTÍ V ŽIVOTĚ.....	3
1.4 POJETÍ VZDĚLÁVACÍHO MODULU	4
2. CHARAKTERISTIKA OBSAHU VZDĚLÁVACÍHO MODULU.....	5
2.1 VZDĚLÁVACÍ MODUL FINANČNÍ GRAMOTNOST, OCHRANA SPOTŘEBITELE	5
2.2 ORGANIZACE VÝUKY	5
2.3 METODICKÉ POSTUPY VÝUKY	5
2.4 ZPŮSOBY ZJIŠŤOVÁNÍ POKROKU ÚČASTNÍKŮ A ZPĚTNÉ VAZBY OD MENTORŮ	6
2.5 VSTUPNÍ PŘEDPOKLADY	6
3. UČEBNÍ PLÁN VZDĚLÁVACÍHO MODULU	7
4. ROZPIS HODIN VZDĚLÁVACÍHO MODULU.....	9

1. Charakteristika vzdělávacího modulu

1.1 Profil absolventa

Vzdělávací modul Finanční gramotnost, ochrana spotřebitele vznikl v rámci projektu Šance pro Šluknovský výběžek v roce 2012 a jeho hlavním posláním je posílit kompetence účastníků k zodpovědnému hospodaření s finančními prostředky. Modul má výrazně preventivní charakter, neboť obsahuje informace spojené s používáním peněz, platebních karet, sKarty, bankomatů a s využíváním bankovních účtů a internetbankingu.

Modul je určen osobám starším 15 let, kteří nemají základní kompetence v oblasti nakládání s finančními prostředky a produkty.

1.2 Výsledky vzdělávání

Absolvent vzdělávacího modulu bude schopen:

- orientovat se v nabídce finančních institucí a porovnávat výhodnost finančních produktů vzhledem ke svým možnostem,
- orientovat se v informacích spojených s používáním peněz (účetky, výpisy, atd.),
- zřídit účet v bance a posoudit související nabídku služeb,
- orientovat se ve výhodách a nevýhodách internetbankingu,
- bezpečně používat platební kartu a sKartu,
- bezpečně používat bankomat.

1.3 Možnosti uplatnění získaných znalostí a dovedností v životě

Absolvent uplatní získané kompetence v každodenním životě, a to nejvýrazněji ve všech situacích, které se týkají využívání finančních produktů. Mnohé z kompetencí jsou analogické i pro pracovní prostředí, takže jsou přenositelné i do výkonu zaměstnání nebo podnikání.

Vzdělávací modul může mít zprostředkovaný dopad i na děti účastníků. Svým didaktickým a osvětovým pojetím vytváří u účastníků předpoklady k tomu, aby informace dokázali předat a vysvětlit i ostatním.

1.4 Pojetí vzdělávacího modulu

Vzdělávací modul Finanční gramotnost, ochrana spotřebitele má osvětový charakter a spadá spíše do oblasti občanského vzdělávání. Snahou mentorů je poskytovat informace účastníkům, vést je ke kritickému posuzování informací z různých zdrojů a motivování k zodpovědnému chování v oblasti rodinných financí.

Pojetí modulu je vzhledem k charakteristice cílové skupiny spíše neformální, nejsou využívány ani frontální metody typické pro školní vyučování, ani přednáškové a seminární formy typické pro odborné vzdělávání dospělých. Důraz je kladen na individualizovaný způsob práce s jednotlivci nebo malými skupinami, např. rodinami.

Důraz je kladen na využívání reálných situací ze života účastníků, jejich osobních zkušeností a zkušeností z jejich blízkého okolí. V této souvislosti budou mentoři dbát na diskrétnost.

Mentoři působící ve vzdělávacím modulu jako vzdělavatelé budou zachovávat etické zásady uvedené v Metodice pro aplikaci vzdělávacích programů do praxe.

2. Charakteristika obsahu vzdělávacího modulu

2.1 Vzdělávací modul *Finanční gramotnost, ochrana spotřebitele*

Vzdělávací modul Finanční gramotnost, ochrana spotřebitele je součástí vzdělávacího programu Odpovědný přístup k financím, prevence dluhové pasti, správné sestavování rozpočtu.

Ve vzdělávacím modulu jsou probírány základní pojmy spjaté s hospodařením jednotlivce a domácnosti v návaznosti na finanční produkty. Účastník se bude orientovat v nabídce finančních institucí a bude umět posoudit nabídky různých produktů. Tématem modulu je také bezpečné používání nejrůznějších prostředků finančního světa, jako jsou platební karty a peníze. V modulu převažuje forma individuální osvětové a poradenské práce s jednotlivci a malými skupinami, zejména rodinami.

2.2 Organizace výuky

Celkové pojetí organizace výuky je značně neformální, nemá pevný časový rozvrh a strukturu. Toto rozvolnění je odvozeno od osvětového charakteru vzdělávacího modulu.

Výuka se bude typicky odehrávat v prostředí blízkém účastníků, tj. v domácnostech, komunitních centrech a některé aktivity skupinového charakteru se budou odehrávat ve školících místnostech realizátora a partnera projektu.

Časově je přímá kontaktní práce plánována podle potřeb cílové skupiny. Pokud se tedy mentor s účastníkem dohodne na schůzce v kteroukoliv denní či večerní hodinu, nic tomu nebrání.

2.3 Metodické postupy výuky

Vzdělávací modul má osvětový charakter a převažuje v něm přímá kontaktní práce mentora s jednotlivci nebo malými skupinami (např. rodinou). Podle tématu a situace jsou voleny tyto výukové metody: individuální a skupinové konzultace, workshopy, přednášky, nácviky praktických situací. Nejdůležitějším úkolem mentorů je vytvářet zajímavé a podnětné situace, ve kterých se účastníci zcela neformálně naučí potřebné dovednosti a znalosti.

Pro podporu učení dostává účastník vzdělávací oporu s nejdůležitějšími informacemi. Tento sešit není určen pouze k samostudiu, ale je aktivně využíván i při samotné výuce.

Vzdělávání se nejčastěji odehrává v přirozeném prostředí účastníků.

2.4 Způsoby zjišťování pokroku účastníků a zpětné vazby od mentorů

Mentori se snaží v úvodu každého modulu provést neformální diagnostiku kompetencí jednotlivých účastníků, aby měli představu o aktuální úrovni znalostí a dovedností. Pokroky jednotlivých účastníků si lektoři zaznamenávají a využívají těchto záznamů k účinnější individualizaci vzdělávání. Ve výuce se tedy používá pouze toto formativní hodnocení; sumativní hodnocení není využíváno. Mentori samozřejmě neformálním způsobem průběžně informují účastníky o jejich pokroku, chválí je a povzbuzují při dílčích neúspěších.

Zároveň informují o svých poznatcích tvůrce vzdělávacího modulu, seznamují je s případnými nedostatky a případně navrhnou některé úpravy těchto materiálů, které povedou k vyšší efektivnosti vzdělávání cílové skupiny v tomto konkrétním vzdělávacím modulu.

2.5 Vstupní předpoklady

Vzdělávací modul Finanční gramotnost, ochrana spotřebitele má velmi nízký vstupní práh. Vyžaduje se pouze dovršení 15 let věku, souhlas se zapojením do vzdělávacích aktivit a souhlas se zpracováním osobních údajů v tomto rozsahu: jméno a příjmení, bydliště, datum narození. Účastníci jsou zároveň informováni o možnosti použití fotografických či kamerových záznamů v rámci výuky.

3. Učební plán vzdělávacího modulu

Název modulu	Finanční gramotnost	Kód	FG-01
Délka modulu	10 hodin		
Typ modulu	Nepovinný		
Vstupní předpoklady	Vyžaduje se dovršení 15 let věku, souhlas se zapojením do vzdělávacích aktivit a souhlas se zpracováním osobních údajů v tomto rozsahu: jméno a příjmení, bydliště, datum narození. Účastníci jsou zároveň informováni o možnosti použití fotografických či kamerových záznamů v rámci výuky.		
Stručná anotace vymežující cíle modulu			
<p>V modulu Finanční gramotnost, ochrana spotřebitele jsou probírány základní pojmy spjaté s hospodařením jednotlivce a domácnosti v návaznosti na finanční produkty. Účastník se bude orientovat v nabídce finančních institucí a bude umět posoudit nabídky různých produktů. Tématem modulu je také bezpečné používání nejrůznějších prostředků finančního světa, jako jsou platební karty a peníze. V modulu převažuje forma individuální osvětové a poradenské práce s jednotlivci a malými skupinami, zejména rodinami.</p>			
Předpokládané výsledky výuky			
Absolvent modulu bude schopen:			
a) orientovat se ve způsobech používání peněz v hotovostní i bezhotovostní formě,			
b) identifikovat ochranné prvky peněz,			
c) zřídit účet v bance a posoudit související nabídku služeb,			
d) vyznat se ve výpisu z bankovního účtu,			
e) orientovat se ve výhodách a nevýhodách internetbankingu,			
f) bezpečně používat platební kartu a sKartu,			
g) bezpečně používat bankomat.			
Učivo			
• peníze – hotovostní a bezhotovostní,			
• ochranné prvky peněz,			

- zřizování a fungování bankovních účtů, měna,
- internetové bankovníctví,
- způsoby placení za produkty a služby,
- platební karty, sKarta,
- používání bankomatu.

Doporučené postupy výuky

Individuální nebo skupinové konzultace, rozборы modelových situací, diskuse.

Způsob ukončení modulu

Započtení na základě absolvovaných výukových a konzultačních hodin.

Doporučená literatura a informační zdroje

1. VELETA, R. *Vzdělávací opora FG – 01. Finanční gramotnost, ochrana spotřebitele*. Projekt Šance pro Šluknovský výběžek. Varnsdorf, 2013

2. VELETA, R. *Tahák – Peníze na kontě v bezpečí*. Projekt Šance pro Šluknovský výběžek. Varnsdorf, 2013

3. Kolektiv autorů. *Slabikář finanční gramotnosti*. 2. vydání. Praha: COFET, a.s., 2011, ISBN 978-80-9043-96-1-0.

4. PORADNA PŘI FINANČNÍ TÍSNI. *Články* [online]. [cit. 1.10.2012] Dostupné na WWW: <<http://www.financnitisen.cz>>

5. SKONTAKT.CZ. *Informace o sKartě*. [online]. [cit. 3.10.2012] Dostupné na WWW: <<http://www.skontakt.cz>>

4. Rozpis hodin vzdělávacího modulu

Modul FG 01 - Finanční gramotnost, ochrana spotřebitele		
Obsah (dílní témata)	Časová dotace	Metody, pomůcky
<p>I. Ochranné prvky peněz</p> <ul style="list-style-type: none"> poškození bankovek, řešení situací s poškozenými bankovkami způsoby poznávání pravých a falešných bankovek 	2 hodiny	<ul style="list-style-type: none"> konzultace diskuse modelové situace vzdělávací opora ukázky bankovek
<p>II. Měna</p> <ul style="list-style-type: none"> měna, měnový kurz valuty, devizy inflace 	2 hodiny	<ul style="list-style-type: none"> konzultace diskuse vzdělávací opora
<p>III. Internetové bankovníctví</p> <ul style="list-style-type: none"> postupy pro internetové bankovníctví pravidla pro používání internetového bankovníctví 	2 hodiny	<ul style="list-style-type: none"> cvičení diskuse vzdělávací opora internet tahák
<p>IV. Bezpečné používání plateb. karet</p> <ul style="list-style-type: none"> funkce platebních karet pravidla pro bezpečné používání platebních karet druhy platebních karet 	2 hodiny	<ul style="list-style-type: none"> konzultace diskuse modelové situace vzdělávací opora ukázky platebních karet

<p>V. Bezpečné používání bankomatů</p> <ul style="list-style-type: none">• funkce bankomatu• výběry z bankomatů• výpisy transakcí• pravidla pro bezpečné používání bankomatů	<p>2 hodiny</p>	<ul style="list-style-type: none">• konzultace• diskuse• modelové situace• vzdělávací opora• nácvik v terénu
--	-----------------	--